

**NOZĪMĪGAS PERSONĪBAS
IPIĶU PAGASTA
SAIMNIECISKAJĀ ATTĪSTĪBĀ
LAIKA PERIODĀ
NO 1945. - 1991. GADAM**

MATERIĀLUS APKOPOJA
IVETA BUŅĶE
IPIĶU PAGASTA BIBLIOTĒKA
2021

**TENIS UN MILDA
ŠICI**

**-
KOLĒGI UN
DZĪVESĪBIEDRI**

Tenis Šics

(1898. gada 30. janvāris Idus pagasts - 1980. gada 12. decembris)

«1950. gadā Teniss Šics kļūst par vienu no pirmajiem kolhozu priekšsēdētājiem Ipiķu ciemā, vada kolhozu piecus gadus, pēc tam strādā par barības pārziņi un klētnieku. Viņa darba gaitas noslēdzas tikai sirmā vecumā. Blakus tiešajam darbam Tenis Šics vienmēr aktīvi veicis sabiedriskos pienākumus kā ciema deputāts, izpildkomitejas loceklis, vadījis arī tautas kontroles grupu saimniecībā. Viņš vienmēr bijis aktīvs komunisti, apzinīgi pildījis partijas uzdevumus, piedalījies jauno darba darītāju audzināšanā. Kolhozā viņu pazina kā aktīvu aģitatoru kā paraugu jaunajiem komunistiem darbā un sabiedriskajā dzīvē. Tenis Šics apbalvots ar Sarkanās Zvaigznes ordeni; Oktobra Revolūcijas ordeni un vairākām medaļām.»

Liesma (Valmiera), Nr.197 (17.12.1980)

Partijas dzīve. Lai iekļūtu „pirmajā līnijā” ...

Autors P. Nārums

Liesma (Valmiera), Nr.146 (13.09.1968)

«Precīzi pulksten pusastoņos Tenis Šics jau ir darba vietā - kolhoza «ROSME» kaltē. Spriežot pēc oficiālajiem sarakstiem viņš, gan strādā par klētnieku. Bet vai ražas novākšanas laikā vecais komunistu var stāvēt nomaļus?

- Laika apstākļi tagad tik labi kā reti kuru gadu. - viņš saka. - Kombineieri cenšas atgūt nokavēto. Katru dienu jāizkaltē 50 tonnu labības un pat vairāk. Bet cilvēku trūkst, pensionāriem arī jānāk talkā. Iepriekšējā vakarā, vai pareizāk, naktī Tenis Šics devas mājup pulksten pusdivpadsmitos. Pēc tam, kad bija pienākušas pēdējās četras automašīnas ar kombainu izkultajiem graudiem. Deviņiem cilvēkiem, kas palika nakts maiņā, darbs bija nodrošināts līdz pašam rītam. Kopā ar klētnieku Gustavu Apsīti un agronomi Aiju Ludriksoni kolhoza veterāns pārbauda kā izkaltēti graudi. Nav nekāda vaina. Rotējošās kaltes, tīrāmās un šķirojamās mašīnas, darbojas labi, tikai brīžiem šur tur «aizķeras». Var turpināt! Jāturpina!

Bet tagad pastāstiet, kā pārējie strādā, lūdz Tenis Šics. Viņš grib zināt, kā iet «pirmajās līnijās». Kādreiz, jaunības dienās, viņš bija sarkanais strēlnieks, cīnījās pilsoņu kara frontēs, vīra gadus aizstāvējis Dzimenteni pret hitleriskajiem iebrucējiem. Lūk, no kurienes valodā ieviesusies militārie izteicieni. Ar «pirmajām līnijām» viņš dēvē tīrumus, kur dūc pašgājēji kombaini. It kā pats atrastos «otrajā ešelonā»... Nē, šeit kaltē un klētī, ļaudis ar lielu atbildības sajūtu cīnās par ražu, tās saglabāšanu līdz pēdējam graudam. Lai apcirkņos nebūtu nezāļu, lai varētu laikus norēķināties ar valsti, atbērt sēklu, atstāt zināmu daudzumu arī lopbarībai.

Pirms dažām dienām Tenis Šics pukojās, kad lasīja pārskatu par ražas novākšanas gaitu, no pirmrindniekiem esam tālu, atpaliekam... Cerēja, ka dažu dienu laikā stāvoklis mainīsies uz labo pusi. Lai kā pūlas Tenis Šics un viņa biedri «otrajā līnijā», viņi nespēj radikāli grozīt darba tempus tīrumos.»

Ja kolhoza «Rosme» valdes kantori, Ipiķu ciema padomi un klubu savieno ar taisnēm, tad to krustošanās centrs atrodas zem vairāku centneru smaga metāla masīva, ko vietējie iedzīvotāji iesaukuši par «pieminekli» nesaimnieciskumam.

Un ne tikai. Vienlaicīgi tas ir «pieminekli» kolhoza «Rosme» partijas un valsts kontroles veicināšanas grupas priekšsēdētāja Teņa Šica tuvredzībai. Tieši tad, 1952. gadā, kad kolhozs iegādājās šo attēlā parādīto

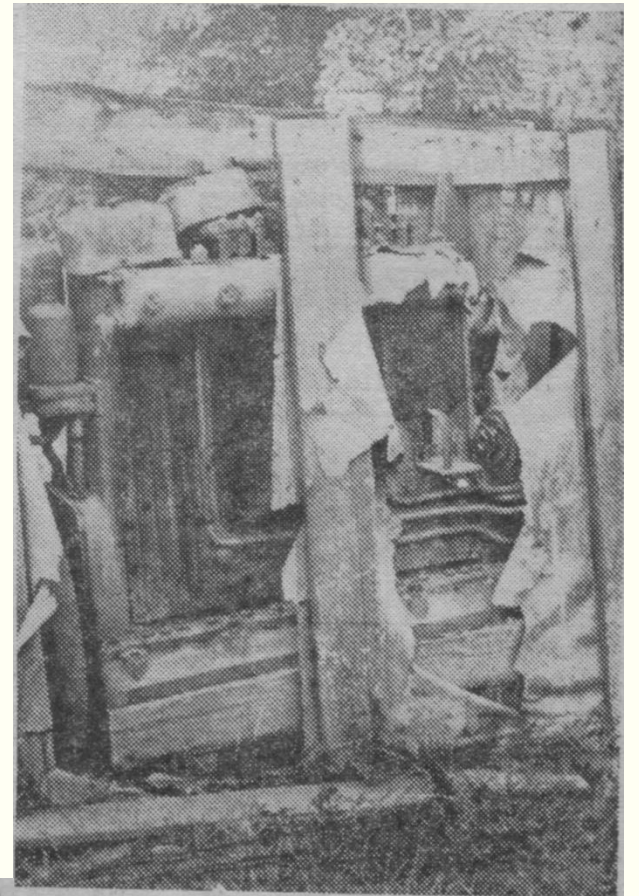
Tautas modrā acs. Pieminekli nesaimnieciskumam.

Liesma (Valmiera), Nr.108 (07.09.1963)

dizeļa dzinēju, Tenis Šics te strādāja par arteļa valdes priekšsēdētāju. Ar viņa gādību tika izdots 5000 rubļu. Motoru laika zobs tagad pamazām pārvērš lūžņos.

— Es neko nevaru darīt, — gaužas partijas un valsts kontroles veicināšanas grupas priekšsēdētājs Tenis Šics, — te staigā garām arī citi priekšnieki, bet dīzeli no vietas izkustināt nevaram. — Nav jau šujmašīna, lai paceltu, vismaz 20 vīri vajadzīgi, — piebilst «pieminekļa» saimnieks.

Varbūt šoreiz Tenis Šics pacels dīzeli viens pats?

Milda Šica

(Dzimusi 1924. gada jūlijs - ?)

Laika posmā no 1963. – 1977. gadam Ipiķos strādāja par Tautas nama vadītāju, bija deputāte, Vēlēšanu komisijas locekle un pagasta padomes priekšsēdētāju.

Ipiķu ciema komunisti padomju darbā.

(*Liesma (Valmiera) 17.09.1968.*)

«Komunisti padomju darbā strādā no sirds, atzīst Ipiķu ciema Darbaļaužu deputātu padomes izpildu komitejas priekšsēdētāja Milda Šica. Jāpiebilst, deputātu aktivitāte ir tieši proporcionāla priekšsēdētājas enerģijai, ierosmes bagātībai un darba gribai. Tātad Milda Šica prot saskatīt ciema dzīves «vājākos» posmus. Par to liecina padomes sesijas izspriestie jautājumi. Šogad divas reizes analizēta sociālistisko saistību izpilde. Lielu vērību pievēršot darba organizācijai un ražošanas attīstībai «Rosmes» kolhozā. Deputāti palīdz atsegt atpalcības cēloņus. Ierosina kā vienu vai otru trūkumu novērst.

Izpildu komitejas priekšsēdētājam rūp iedzīvotāju vajadzības. Ciemā vairāki veci cilvēki nesaņēma pensiju. M. Šica ierosināja «Pārbaudīsim, kam nepieciešama pensija, kam jāpalīdz iekārtoties pansionātā.» Rezultāts: jautājumu apsprieda kultūras, izglītības, veselības aizsardzības un sociālās nodrošināšanas pastāvīgās komisijas sēdē, kur nolēma desmit cilvēkiem piešķirt pensijas.

Vēl: ikreiz, kad izpildu komitejas priekšsēdētāja iegāja ciema feldšera punktā, saņņaudzās sirds. Telpas vecas, šauras. Nolēma: jāiekārto jauns feldšera punkts, izmantojot kādu no lielākajām kolhoza dzīvojamām mājām. Labi, ka «Rosmes» priekšsēdētājs, deputāts A. Skrjabins palīdzēja sagādāt līdzekļus un būvmateriālus. Drīz jaunajā veselības aizsardzības iestādē medicīnas darbinieki varēs pieņemt slimniekus. Bet - atkal jaunas rūpes: arī veikala telpas kļuvušas par šaurām. Jādomā par ēdnīcas iekārtošanu. Ciema padomē glabājas «Ipiķu ciema- iedzīvotāju priekšlikumu, kritisku piezīmju un mutisku sūdzību žurnāls». Taču pietiek to atšķirt, lai pārlicinātos: ne tikai glabājas vien. Iedzīvotāji, piemēram, izteica vēlēšanos doties ekskursija uz Salaspili.

Februārī minētajā žurnālā parādījās ierosinājums organizēt kolektīvus koncertu un teātra izrāžu apmekļojumus. Atverot citu burtnicu. redzam: šogad kolhoznieki jau četrpadsmit reizes braukuši uz teātra izrādēm Rūjienā un Mazsalacā. Tālāk ieraksts: «Būtu vēlams organizēt ciema gazificēšanu. Šis jautājums apspriests sesijā. Pēc ražas novākšanas sāks veikt priekšdarbus, lai zilā liesma ledegtos arī ipiķiesu mājās.»

«Mērķis - panākt, lai kultūras darbs uzlaboto, lai cilvēku prāti kļūtu aizvien gaišāki. «Šai nozarē mēs labākus panākumus gūsim tikai tad, ja kluba vadītāja diendienā neatlaidīgi organizēs un propagandēs plānotos pasākumus. Ikviens jaunietis jāiesaista kāda no pašdarbības pulciņiem.»

Ieskatoties pastāvīgas komisijas trešā ceturkšņa darba plānā, neatradīsim teikumu, pie kura varētu pievilkt mīnusu. Noticis svinīgs sarīkojums Padomju Latvijas gadadienai. Pirmoreiz noorganizēts jauno ģimeņu vakars. Pārbaudīta astoņgadīgās skolas sagatavotība jaunajam mācību gadam. Paredzēts sarīkot jaunā feldšera punkta apkārtnes uzpošanas talku.

Ko darīsim, lai pirmajā skolas dienā bērni justos kā svētkos-»sprieda pastāvīgās komisijas locekļi. Un 2. septembrī skolā ieradās viesi - kolhoza priekšsēdētājs apsveica pirmklasniekus. Viņš pateicās arī tiem audzēkņiem, kuri vasarā ražīgi strādājuši saimniecības tīrumos un pļavās. Čaklie palīgi saņēma balvas. M. Šica skolotājiem un vismazākajiem audzēkņiem pasniedza skaistus gladiolu ziedu.»

*Komjaunatnei veltīto svinīgo sarīkojuma Ipiķu ciemā bibliotekāre Maiga Leska atklāja ar vārdiem:
«Šai dienā lielo gadadienu sveic
Un reizē arī mūsu jubileju.»
Astoņgadīgās skolas vecākā pioniera vadītāja Helga Dombure pastāstīja par Ļeņina komjaunatnes cīņu ceļu, par kolhoza «Rosme» komjaunatnes pirmorganizācijas izaugsmi.
Komuniste Milda Šica pieciem jaunajiem komjauniešiem pasniedza biedra kartes, novēlot viņiem drosmi un spēku.
Kolhoza komjauniešus ar plemiņas veltēm sveica Ipiķu astoņgadīgās skolas komjaunatnes pirmorganizācijas sekretāre Agrita Seržante. Kolhoza komjauniešu vārdā Gunta Liepiņa skolas jaunajiem ļeņiniešiem 50. gadadienas atcerei pasniedza grāmatas.*

Liesma (Valmiera), Nr.177 (06.11.1968)

Pienu valstij!

Liesma (Valmiera), Nr. 155 (01.10.1975)

«Valsts iepirkuma uzdevumu palīdz īstenot arī individuālie piena piegādātāji. Pārskati liecina ka šogad vieni no čaklākajiem piegādātājiem ir ipeknieši. Piena kopdaudzums no iedzīvotāju saimniecībām, salīdzinot ar iegūto tai pašā laikā pērn, palielinājies par pieciem procentiem. Ari piegādātāju iesaistes procents un iepirktais piena vairums no katras govs apsteidz rajona vidējo rādītāju. Ciema padomes izpildu komitejas priekšsēdētāja MILDA ŠICA labprāt paskaidro kā tas panākts: - Piena iepirkuma valsts uzdevuma izpilde iesaistījušies, var teikt, ka visi mūsu ciema iedzīvotāji, izņemot kādas pāris attālas viensētas, no kurām slaukumu aizgādāt līdz savāktuvei patiešām nav iespējams. Iedzīvotāji atsaucīgi gan tāpēc, ka saprot uzdevuma svarīgumu, gan tāpēc, ka savukārt saņem krietnu atbalstu. Jau gada sākumā deputāti savos vēlēšanu apgabalos katru ģimeni iepazīstināja ar valstij piegādājamā piena kopdaudzumu un uzdevumu katrai viensētai. Apkopojot ceturkšņu rezultātus ciema padome redzamā vietā izliek labāko piens piegādātāju uzvārdus. Pagājušajā ceturksnī ciemā bija pavisam 129 individuālie piena piegādātāji. Piens savākšanai kolhozs ik dienu norīko trīs automašīnas un arī šoferi vienmēr strādā apzinīgi.. Nav gadījumu, kad viņu vainas dēļ piens kaut kad tiktu nenosūtīts.

Kā strādā lpekņu savāktuvē? - Īsi sakot, precīzi un rūpīgi. Ik ceturksni izpildu komitejas sēdē viņu pārstāvis ziņo par iepirkuma gaitu, par slaukuma kvalitāti. Piegādātājiem savāktuves prasības ir zināmas, un tās darbinieki māk nodrošināt noteikumu stingru izpildi. - Par katru piena kilogramu brūnai pienākas zināma deva spēkbarības.

Apkopojot teikto. Šķiet, ka lpekņu piena ceļā no individuālā sektora līdz valsts iepirkumam nav nekādu negludumu vai neizdarību. Jādomā, ka tur sava daļa nopelni: arī deputātiem un ciema izpildu komitejai? - Manuprāt, veiksmes pamatā ir visu ar piena iepirkumu saistīto savstarpējā saprašanās un izpalīdzība. Deputāti arvien ņem vērā vēlētāju ierosinājumus un vajadzības.»

Atmiņas par Mildu Šicu

Milda ļoti mīlēja ziedus. Tāds akmeņdārzs nebija nevienam tuvākā apkaimē. Vēl šodien pļavā zied viņas kādreiz stādītās puķes. (Ligita Puikāne)

Bērniem vaigi piesala pie logu rūtīm, gaidot māti mājās no pasākumiem. (Regīna Liepiņa)

Vienīgā sievietē ciemā, kura brauca ar motociklu īsā kleitiņā. (Agrita Strangate)

Milda aktīvi iesaistījās katrā pasākumā. Reiz apņēmās vēlēšanu komisijai pagatavot pusdienas. Lielus smieklus izraisīja fakts, kad mērces bļodā atrada trauku lupatu. (Regīna Liepiņa)

Skolā bērniem bieži bija jāņem līdzī savas pusdienas. Mildas bērniem vienmēr bija tikai veikalā pirktais, kur citi bērni lepojās ar mātes vārītiem ievārījumiem, mājās gatavotiem salātiem.

Mildai ļoti padevās pasākumu scenāriji, kurus viņa apkopoja mapēs pēc pasākumiem, tos grupējot pēc tematikas.

Ipiķos likts lietā princips - atkārtoties nedrīkst. (Ligita Puikāne)

No saknes. No sirds.

Autors. K. Grieze

Liesma (Valmiera) Nr.192 (04.12.1971)

«Iedegas divas sveces. Ipiķu izpildu komitejā ienāk māte un tēvs. Tētīm uz rokām mazais jubilārs. Kopā ar vecākiem un bērnu- kūmas. Izpildu komitejas priekšsēdētāja Milda Šica uzrunā svinību dalībniekus: «Piedzimis jauns cilvēks. Visu mūsu kopējais uzdevums- rūpēties, lai viņš savu mūžu veidotu gaišu».

M. Šica iesāk apsveikumu: «Ir liela laime turēt uz rokām bērnu, audzināt viņu lielu, stipru.»

Dažreiz bērna dzimšanas svinīgo reģistrāciju veic arī mājās. Tas palīdz radīt vēl sirsnīgāku noskaņu...

Daudz neatkārtojama skaistuma un dziļuma svinīgajā laulību reģistrācijā. Skan klusināta mūzika. Pārmaiņus runā ceremonijas vadītāja M. Šica un teicēja. Jaunlaulātie pasniedz ziedus vecākiem.

Likti pamati arī tematiskam pasākumam «Mana pirmā algas diena». Jaunieši dzird labus vārdus par dzīves jēgu un mērķtiecību. Nostrādāts viens mēnesis, skolā iegūtās zināšanas liktas dzīves pārbaudē. Un pirmajās pārdomās par darbu taču gribas dalīties ar cilvēkiem, kam lielāka pieredze. Uzmundrinošs vārds, biedra plecs palīdz pārvarēt pirmās grūtības, ieaugt ciema dzīvē, iemācīties cienīt citu cilvēku uzcelto.

Scenārijus apkopo «atsevišķās mapēs». Krājas pieredze, iespējams vienmēr ieskatīties, kas runāts, kas deklamēts vienā vai otrā gadījumā. Daudzkārt dzirdēti vārdi līdz sirdij neaiziet.

Sagatavojot runas vai meklējot dzejoļus, raugās, lai sakāmais būtu attiecīgajam cilvēkam piemērots. Turklāt runas ir īsas, spilgtas un emocionālas.... Atceros M. Šicas teikto: «Scenāriju iemācāmieš no galvas. Mums jārunā bez liekiem papīriem. Brīvā sarunā iespējams panākt ciešāku kontaktu ar svinību dalībniekiem»»

Talants veidot pasākumu scenārijus,
kāzas, kultūras pasākumus,
pašdarbnieku kolektīvu aktivitātes

Ir dzīves smarža - maizes smarža,
Kad pirmo karsto klaipu laužam,
Mēs maizē saules starus jaušam,
Un smarža, sātigā un labā,
Mumsaules svelnes spēku glabā.

Ir dzīves smarža- meža smarža,
Kur stirnas un kur vilki klejo,
Kam pāri sarkans mēnes dejo,
Kur līds ar vaivarāju dvasu
Tu elpo pirmatnību pašu.

Ipiķi- apdzīvota vieta Valmieras rajona Ziemeļu daļā
pie pašas robežas ar Igaunijas PSR, Ipiķu ciema un kolhoza
"Rosme" centrs, 66 km no Valmieras.

"Ipiķā nu reiz ir tāda zeme uz pasaules, kur nekas nenotiek
teiksim. Toties tie, kas dzimuši uz divu brālīgu republiku
robežas, vietu nosaukumu ierunā pēc igauņu modes dziedoši
"Ēpik" un saprot, ka tā sauc lakstīgalu, kas nesaudzējama bal
si, te vītero katru pavasari. un tā nu Ipiķi ir nolaidens
plašums ar smagu zemi, šādā/šādā bagāta ar mežiem, nezina cik
paudžu pārstaigāta, pēc arkla velēnas rauš ārā spītīgas ak-
meņu pieres, bet mūsu iedzīvotājiem tā ir lakstīgalu zeme.
Un laimīgi ir cilvēki, kuri atradaši sev piemērotu darbu, kur
mīl un kurš arī veicas. Cilvēki, kas nevar dzīvot bez darba,
mūžīgi jākustas, tā sakāms par Ipiķu ciema Pautas deputātu-
veterānu Bokmani Eduardu, kolhoza "Rosme" ilggadīgie darbīgie
pensionāri Čukure Velta, Ozoliņš Anatolijs

Kāzas

Ināra Kauce un Vilnis Sermuss.
Liecinieki Daina un Vilnis Skalbergi

Bērziņš Aivars un Mirdza Nolle.
Milda Šica (pirmā no labās)

Sieviešu ansamblis

Vadītāja Ligita Puikāne- Leska

Kapella konkursā «Mūsu darbs dzimtenes plauksmei».

Lūsītis Guntis - ģitāra (no Ramatas), Legzdiņš Arnolds- vijole, Bērziņš Jānis, Bērziņš Māris – akordeons, Anšmits Alfrēds - bungas

Izrāde «Mārīša dzimšanas diena»
Ligita Leska, Centa Zaķe un Milda Šica (pirmā no kreisās)

Jaungada eglīte 1972. gads.
Pasākumu vada Milda Šica

Pilngadības svētki Ligitai Leskai.
Milda Šica (pirmā no labās)

Ipiķu ciema koris

40 gadu jubileja kolhozam «Straume»

No kreisās: Lauma Lāne, ..., Čukure Velta, Čukurs Ādams, Skalberga Daina, Zariņa Laura, Elza Seržante, Vallija ..., Vera Jeske, Lezdiņa Zenta, Lāne Marta, Jānis Zilpaušs, Bokmanis Ludis, Alma Zvirbule, Berta ...

Došanās pensijā.

No kreisās Silva Liepiņa (Amerika), Vija
Kauce, Milda Šica(centrā), Ligita Puikāne

Izmantotie avoti:

Foto no Ligitas Puikānes personīgā arhīva

Raksti no www.periodika.lv

1. Partijas dzīve. Lai iekļūtu "pirmajā līnijā". Liesma, Nr. 146, 13.09.1968
2. Tautas modrā acs. Piemineklis nesaimnieciskumam. Liesma, Nr. 108, 17.09.1968
3. Ipiķu ciema komunisti padomju darbā. Liesma, Nr. 148, 17.09.1968
3. Komjaunatnei veltītais svinīgais sarīkojums. Liesma, Nr. 177, 06.11.1968
4. Pienu valstij! Liesma, Nr. 155, 01.10.1975
5. Grieze K. No saknes. Liesma, Nr. 192, 04.12.1971